

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:

SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-FÉLE HÁZ),

HOVÁ A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉT ILLETŐ KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK.

KÉZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP ES CSÜTÖRTÖKÖN.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre ————— 12 K.
Fél évre ————— 6 K.
Negyed évre ————— 3 K.

→ EGYES SZÁM ÁRA 12 FIL. ←

KIADÓHIVATAL:

SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-FÉLE HÁZ)

HOVÁ AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.

HIRDETÉSEK

ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN VÉTETNEK FEL.

Gazdasági egyesületeink egyesítése.

Életre való, s a vármegyei gazdasági életre nagy kihatással levő eszmét pendített meg az esztergom-vidéki gazdasági egyesület, a midőn július 27-én átiratot intézett a vármegye központi mezőgazdasági bizottságához, nem lenne-e lehetséges, hogy a két rokon egyesület egyesüljön, és így egyesült erővel, nagyobb nyomatékkal lehetne a vármegye gazdasági fejlesztését előbbre vinni. A vármegyei gazdasági egyesület július 5-én tartott választmányi ülésében tárgyalás alá is vette az ügyet, és hozzájárult az egyesülés eszméjéhez, és ilyen értelemben hozta is meg határozatát, a melyet végleges elintézés és helybenhagyás végett a szeptember 10-iki közgyűlés elé terjeszt.

Azt hisszük, hogy a közgyűlés egyhangulag fogja elfogadni az előterjesztést, mert ez semmiféle akadállyal nem jár, aminthogy több vármegyében az ilyen egyesülés létre is jött, és a mint az eredmény mutatja, fényes sikerrel.

Ez ideig két gazdasági egyesület osztott erővel, gyenge pénzügyi alappal volt kénytelen működni, így az erők szétforgácsolódtak, s maradandó becsü ujitásokat

nem tudtak elérni, csak szerényebb, de azért dicséretre méltó tevékenységet fejtettek ki.

Erőben és pénzben megerősödvé, bő alkalmá nyílik majd az így egygyé lett gazdasági egyesületeknek komolyabban és mélyrehatóbban belenyulni a pangó gazdasági élet előbbrevitelébe és az állat tenyésztés fellendítésére nagyobb gondot fordíthatnak, a mely pedig egyik legfontosabb ténye a gazdasági életnek.

Mert ott, a hol az állattenyésztést a gazdaközönség elhanyagolja, ott egységes, erőteljes gazdálkodás el sem képzelhető, s így a gazda csak tengődik, pusztul, s a végeredmény a vagyoni romlás, a birtoknak idegenkézre való vándorlása.

A szeptember 10-iki közgyűlés nagyon helyes alapra helyezkedik, ha az egyesülés jóváhagyását kimondja, sőt szerény véleményünk szerint hivatásának magaslatára csak úgy emelkedhetne a gazdasági egyesület, ha a vármegye közönsége, a legmesszebbmenő — de azért erejét túl nem haladó — anyagi áldozatokkal segítené az egyesületet, hogy ez, felismerve egyes gazdasági ágak pangását, hátramaradottságát, teljes erejével ezeknek fellendítését keresztilvihetné.

Mert látjuk és tapasztaljuk, hogy a

mostani földmívelésügyi kormány vezetésége nem szükkeblüsködik ott, ahol baj van és a hol a gazdaközönség segélyre szorul, tehát az impulzust a baj orvoslására a gazdasági egyesület adhatja meg, a teljes gyógyítást azonban a minisztériumra kell bízni. Mert nézzünk szét az országban, de különösen az olyan vármegyékben, ahol a lakosság teljesen a gazdálkodásból él, vajjon egy egyöntetűen működő gazdasági egyesület nem-e tud csodákat művelni. Vegyük például a lótenyésztést. Felhozom példakul a Dunántul két vármegyéjét: Somogyot és Tolnát. Az 1880-és 1885 közti időszakban e két vármegyében a lótenyésztés oly alacsony fokon állott, hogy szóba sem jöhetett, míg 1885-óta, a mióta a gazdasági egyesület erőlyesen kezdett mozogni, oly óriási haladást tett, hogy %-okban kiszámítani sem lehet. Ezt csak példakul hoztam fel, mert a mi vármegyénk mindkét gazdasági egyesülete dicséretre méltó tevékenységet fejtett ki minden téren, de ha az egyesülés létrejön, hisszük és tudjuk, hogy fáradságos munkájának gyümölcse kiszámíthatatlan lesz.

Figyelmébe ajánljuk e fontos kérdést, a közgyűlés tagjainak.

* * *

Az „ESZTERGOMI LAPOK” tárczája.

Letelt az óra...

Letelt az óra... Mindhiába — válni kell!
Köröttem minden zúgja-búgja: „El, csak el!” —
Kézembe vándorbot, szívembe' tenger-kin;
Szemből sűrűn hullnak forró könyeim...
— Te illatos berek, madárdalos vadon!
Bár többé nem merenghetek zúgástokon, —
Szívemből el nem száll sosem emlékeitek;
Viruljatok te kedves táj s ti zöld hegyek!
S ti bércezen, völgyön által csörgő kis patak!
Partodnál ajkamról dal többé nem fakad...
— Szeretnék bár maradni, — hej! de nem lehet;
Am, messze távol is megőrzöm képedet.
Elváltak tőled is, csicsérgő fecske pár!
— Most vélem együtt fogsz elszállni délre bár;
De engem vissza nem hoz már a kikelet...
Emlékezzél reám, — én sem felejtélek!
... Szívembe' él e táj, — feledni nem fogom.
Édes emlékeit keblembé' hordozom.
— Maradnék bár, — hiába válni kell!
Kedves leány! Csak Önt, csak Önt feledjem el...
Dr. Médió.

Morej, a muzsik.

— Az „Esztergomi Lapok” eredeti tárczája. —

Irta: DOSZTOJEVSZKY F. M.

Fordította: Edelényi Szabó Dénes.

Husvét hétfője volt. A levegő meleg, az ég kék, a sugárzó nap magasan állott, csak lelkelem volt sötét. A kaszárnya mögött bolyongtam, méregetve az udvart s az azt körülzáró kerítést néztem. Két nap óta a fogházban ünnepe volt, a rabok nem dolgoztak. Legnagyobb részt lerészegedtek; a zárkák viszhangzottak a káromkodások, panaszok és ocsmány daloktól. A deszka-ágyakon kártyáztak. Többet, mivel nagyon zajongtak, társaik agyonverték és most ott vonaglottak ágyaikon. Betakarták őket köpönyegeikkel, míg ismét magukhoz tértek. Nem egyszer kisérlés is történt itt.

Es ez két nap óta így ment! Belebetegedtem. Sohasem nézhetem a részeg tömeget undor nélkül, még kevésbé ilyen helyen.

E két napon a hatóság nem jelent meg a fogházban. A vizsgálatok fel voltak függesztve, nem kutatták most, nincsenek-e boros üvegek az ágy alá rejtve. Főnökeink jól tudták, egy évben meg kell engedni a mulatást, hogy ezáltal a nagyobb kihágásoknak elejét vegyék.

De engem elfutott a méreg. Találkoztam a lengyel M... sky-vel, ki politikai fogoly volt. Kétségbeesetten tekintett reám, szemé fénylött, ajka reszketett.

— Gyűlölöm e rablókat! — mondja fogait összeszorítva, félig halható hangon s aztán odább ment.

Nem tudom miért. Én azonnal visszamentem a laktanyába, jöllehet egy negyed órával előbb menekültem volna onnan, mint valami bolond, látva, hogy hat erős muzsik egyszerre ráveti magát egy tatárra, kit Gazinnak hívtak, lefogták és megverték. Megverték mint a kétfenekű dobót. Ennyi ütésre egy tevé is agyon lehetett volna csapni. De a tatár igazi Herkules volt és félelem nélkül ütötték verték. Mikor visszatértem, ott láttam öt egyik sarokban ágyán elterülve, mint a halott. Letakarták báránnyal béléses köpönyegével és mikor a fejezemek elhaladtak mellette, halgattak és hozzá nem nyultak. Pedig biztosak voltak benne, hogy reggelre magához térne, de ily ütlegektől ki tudja? az ember belehalhat. Beosontam helyemre, a rostélyos ablakkal szemközt hanyat fektüdtem, kezemet fejem alá kulesoltam, szemem lezártam. Kedveltem az ilyen helyzetet. A színleg aludni látszó embert rendszeren tisztelik és ilyen állapotban az ember ábrándozhatik, gondolkozhatik. De én nem voltam nyugodt. Szívem sebesen dobogott, míg fülemben M... sky szavai csengtek:

„Gyűlölöm a rablókat!”

De különben minek is írnam le benyomásaimat? Most még álmodom róla néha s valóban ezek az én legborzasztóbb lidércnyomásaim. Talán észrevehették, hogy a mai napig sohasem beszéltem fegyházbéli életemről. Tíz

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

az egyedül elismert kellemes izü természetes hashajtószer.

Polgármesteri jelentés.

IV.

Conversio.

A november hó 14-ik napján tartott közgyűlésben elhatározta a képviselőtestület, hogy a város tulajdonát képező 389.700 korona értékű regále kártaánitási kötvényeket eladja s a vételárát az esztergomi takarékpénztár irányában fenálló 320.000 koronás és a Grünwald-féle 108.000 s így összesen 428.000 koronás tartozásnak törlesztésére fordítja. — Elhatározta továbbá, hogy ezen tartozás a kötvényekből befolyó vételár közötti, mintegy 38.300 koronányi különbözetet a város tulajdonát képező és a homokföldek eladási ára címén kezelt összegből fedezi.

Ezen tervezet a város közönségére nézve előnyös volt, mert míg a regále kötvények és a homokföldek ára címén kezelt összegek a városnak csak $4\frac{1}{2}\%$ ot jüvedelmeznek, addig ezen tartozások után a város 6% -ot kénytelen fizetni. — Hogy azonban az ily módon felhasználandó összegek visszatérüljenek, illetve, hogy a törzsvagyon eredeti állapotába visszaállítsák, elhatározta a képviselőtestület azt is, hogy évenként 2696 koronát tőkésít 4% kamatozással ötven éven keresztül, a mely idő alatt a 428.000 koronának meg kell térülnie. Ezen eljárással évenként 3724 koronát, vagyis ötven év alatt 186.200 koronát takarított volna meg a város közönsége, ha az egész tervezet az időközben törvényileg rendezett conversiális művelet, illetve a m. kormánynak erre alapított megtagadó határozata által lehetetlenné nem tétetik vala.

Az állatorvosi szolgálat.

Az állatorvosi szolgálat államosítása következtében Székely Henrik városi állatorvos úr állami szolgálatba lépett és állása eképen megüresedett. — Habár a szorosan vett állatorvosi közszolgálatot az állami állatorvos ellátja is, nagyobb forgalmu közbiztonságunkon a huzvizsgálat foganatosítása tovább is városi terhet képezett. — Tekintettel pedig arra, hogy a közbiztonsági üzem ellenőrzése nem csak fontos közegészségi érdekeket szolgál, hanem a fogyasztási adó biztosabb beszedhetőségének egyik leghathatósabb eszköze, mindezeknél fogva az üres állásnak újból való betöltése indokoltá vált. — November hó 14-én a képviselő testület ily irányban határozott, annak előrebocsátásával, hogy a szemledijaknak csak

évvél ezelőtt irtam „A holtak háza“ című munkámat egy álszemély, egy elítélt feleséggel, gyilkos neve alatt. Hozzáteszem, még ma is sokan azt gondolják és állítják, hogy azért lettem száműzve, mert feleségemet megöltem . . .

Majd lassanként lecsilapodtam s észrevétel nélkül elmerültem a múlt emlékeibe. Négy évi fogságom alatt sohasem szüntem meg az egész multom felett gondolkodni s úgy tűnik föl előttem, hogy abban újra átéltem az egész holt életemet. Az emlékek önmaguktól tüntek föl előttem. Csak ritkán idéztem azokat magamtól elő. Kis pontból indult ki, alig észrevehető jellemvonásból, mely lassanként nagy kép arányait öltötötte fel és a hatás mindjobban erősödött és kiegészítette magát. Én magam érdeklődtem irántuk és azután újabb vonásokat fiztem a már régen bejezett eseményekhez, szünet nélkül javítva, rendezve azokat. Ez volt egyedüli multságom. Mostan egy jelentéktelen esemény jutott eszembe, kis gyerekkoromból, a régi időkől, a mikor még mindössze kilencz éves voltam. Azt hittem, már régen elfelejtettem. Hanem akkoriban különösen első gyermekkorom emlékeit szerettem visszaidézni.

Falun, augusztus hónap. Száraz, világos, kissé hűvös nap, szél. A nyár vége felé közeledett s nemsokára Moszkvába kellett készülnünk, nem sok idő múlva egy egész éven át a francia nyelv tanulásával kellett unatkoznom, sijnáltam odahagyini falunkat.

fele illesse az alkalmazandó állatorvost, míg másik fele a város házi pénztára javára szolgáljon. — Deczember 5-én tartott közgyűlésünk azonban az előbbi határozatot oda módosította, hogy a szemledijak egészen illessék az állatorvost, minthogy a hűsvágási szabályren- delet szerint az állatorvosra annyi kötelesség hárul, hogy azok miatt magánygyakorlatot nem folytathat, s minthogy az állatorvost szerv. szabályzatunk vonatkozó része értelmében a díjak egésze illeti meg.

Szegényház.

Hálás emlékünken élő néhai Luczenbacher Pál régebben nagyobb összegű adományhoz juttatta a kórház alapot és ezen adományból a régi kórház mellett telek vásároltatott. — Mivel pedig a város új kórházat épített és így a telekre és a rajta levő épületre többé szükség nem volt, ellenben az új kórház építésének költségeihez a régebben ilykép elhelyezett vételár szükségessé volt, a szegényügyi bizottságnak és tanácsnak együttes javaslata alapján kimondotta a képviselőtestület, hogy a kérdéses ingatlant 4000 korona vételárért a szegény alapnak szegényház létesítése céljára eladja.

Szabályrendelet.

A város képviselőtestülete az elmúlt évben szabályrendeletet alkotott a marhalevelek kezeléséről, módosította a piacrendezési és szervezési szabályrendeletet; kormányi jóváhagyást nyertek a hűsvágási és építési szabályrendeletek, míg a bérkocsi-, piacrendezési-, marhalevelezési és tűzrendészeti szabályrendeletek kormányi jóváhagyás előtt maradtak.

Halálozások.

Részvétellel jelentem, hogy képviselő testületünk tagjai közül a lefolyt évben Pisuth István, Schuller Pál és Major János urakat szölyította magához az Ur. — Mindhárom elhunyt férfit emlékének kenyelettel adóztunk.

Változások a tiszt. és kezelői létszám.

A városi tisztikarban az elmúlt évben a következő változások történtek:

A márczius hó 19 ik napján tartott részleges tisztújító közgyűlésen adópenztárnoknak Szabó József, házipénztárnoknak Huray Ferencz, adópenztári ellenőrnek Fray Vincez, közgyámnak Osváth Andor, kataszteri nyilván- tartónak Kottra Kálmán, I. számtisznek Bérczi Endre, II. számtisznek Kottre Károly, III.

A szerü mögé az árkon keresztül a tulsó oldalon fekvő „loszk“ba mentem, így hívják nálunk azt a sűrű cserjést, mely az árkon túl egész a kis erdőig terjed.

És ime midőn a cserjés legsűrűjébe értem, alig harmincz lépésnyi távolságra egy muzsikat pillantottam meg, ki ott szántogatott s ez által lovának nagy fáradságot okozott. Időközönként hallom a kiáltást: „gyi! gyi!“ Csaknem minden muzsikunkat ismertem, de e pillanatban nem tudtam volna megmondani, hogy hívják azt, ki ott szántott. Különben is ez mind- egy rám nézve. Én magam is el vagyok merülve munkámba és dolgozom. Diófa botot vá- gók magamnak, hogy aztán ezzel csapkodjam a békákat. A diófaveszők oly szépek, hajlé-konyak! Egész mások, mint a fenyőfa vesszők. A szarvosbogarak és a cserebogarak is érdekeln- nek; rovargyűjteményt csináltam és volt is több szép példányom. Szeretem a kis gyikokat is, oly elevenek, szép vereses sárgás színűek, kis foltokkal. De félek a kigyócskától. Szeren- csémre a kigyók ritkábbak mint a gyikok. Némi gomba is van a cserjésben: a fenyük alatt. Oda megyek, mit sem szeretek úgy, mint az erdőt gombáival, gyümölcszeivel, madárkaival, bogaraival, sündisznoival, mókusaival, a roh- hadó levelek szagával kevert kellemes illatá- val.

(Vége köv.)

számtisztnak Csongrády Dezső, IV. számtisztnak Pongrácz László, levéltári segédnek Pacl József és irtoknak Pilinyi Gyula választattak meg; utóbbi évközben lemondván, állásának be- töltésére az elmúlt év folyamán nem került sor.

A tisztikar gyászsa.

A városi tisztikar tagjainak sorából tevékeny munkást szölyított el a halál Horváth Lajos fiatal tanácsjegyző személyében. — A fáradhatatlan buzgalmu jó tisztviselőt mindnyá- junk őszinte részvéte kísérte végső pihenő he- lyére.

Városi vagyonkezelés.

A városnak ingó és ingatlan törzsvagyo- nát az elmúlt esztendő folyamán a rendelkezésre álló eszközök és módok segítségével igyekeztünk lehető legjobban hasznosítani.

Jüvedelmi forrásaink ismeretese; azokat a lehetőség szerint fokozottabban kiaknázni ké- pezte legfőbb igyekezetünket; új — a közüle- tet nem terhelő — jüvedelmi forrás nem nyílt. Amenyiben azonban a halastó terve valóra vá- lik, nemesak jüvedelmi forrásainknak száma gyarapodik majd, hanem a tó létesültével köz- forgalmi tekintetből sem megvetendő indirect- hasznok is jutnak a városnak.

(Folyt. köv.)

HIREK.

Heti naptár:

SZEPTEMBER.

7. Vasárnap. Órangyal.
8. Hétfő. Kisasszony n.
9. Kedd. Gergón.
10. Szerda. Tol. Miklós.
11. Csütörtök. Jácint.
12. Péntek. Guidó.
13. Szombat. Amát.

— **Bérmálás.** Dr. Kohl Medárd felsz. püspök bérmakörutját most végzi és ma Nagysurányban, holnap pedig Érsekújváron végzi a bérmálás szentségének a kiosztását.

— **Egyházmegyei hírek.** Novák Pál pozso- nyi apát-kanonok, 50 éves áldozásának év- fordulója alkalmából 2000 koronát adományozott a főgyhm. papi nyugdíjalapra. Hussár István bösi plebános, a javadulomról történt lemondása folytán király-révi helyettes lelkészszé, ennek helyébe pedig *Paulovits* Lajos vadkerti káplán lett kirendelve.

— **Értesítés.** Az Esztergom kir. városi iparos tanoncziskolában az 1902/3. iskolai évben a beiratások szeptember 11. és 12-én esti 6—8 óra között tartatnak meg. *As igazgatóság.*

— **Az Oltáregyesület nyilvános istentisz- teletét folyó hó 14-én tartja a vizivárosi zárda templomában. Előtte való napon délután 5 óra- kor litánia van, mely alatt a hivek a sz. gyón- nást végezhetik. Az imádási napon pedig $\frac{1}{2}$ 7, 8, 9 és 10 óraker szent mise, délután 5 óraker sz. beszéd és litánia.**

— **A pozsonyi kiállítás napirendje:** *Szept. 7.* d. e. 11 óraker a kiállítás ünnepélyes megnyi- tása a védnök által, monstre hangverseny, este a színházban diszeloadás, 8 óraker tűzijáték. *Szept. 8.* d. e. 9 óraker a VI. orsz. gazdakong- resszus megnyitása a ligeti Arenában d. u. re- gatta verseny, este 8 óraker velencei kivilá- gitás. *Szept. 9.* d. e. 9—2-ig a VI. orsz. gazda- kongresszus ülése, este 8 óraker lampion kerék- pár corso, este 10 óraker mozgófényképek. *Szept. 10.* d. e. 9—2-ig a VI. orsz. gazdakong- resszus ülése, este 8 óraker tűzijáték. *Szept. 11.* Este 8 óraker velencei kivilágítás. *Szept. 12.* Este 8 óraker virágcsata, este 10 óraker mozgó- fényképek. *Szept. 13.* d. e. 9 óraker gazdatisz- tek naggyűlése, este 8 óraker tűzijáték. *Szept. 14.* d. e. 8 óraker baromfityenésztők I. orsz. kong- resszusa, d. u. 2 óraker löverseny, este 8 óra- kor velencei kivilágítás. Este 8 óraker monstre

hangverseny. *Szept. 15.* d. e. 9 órákor II. szőlészeti és borászati kongresszus, az élő állatkiállítás bezárása, d. u. 2 órákor lövészverseny, este 10 órákor mozgófényképek. *Szept. 16.* d. e. 9 órákor II. szőlészeti és borászati kongresszus, d. u. tornaegyesületi versenyek, este 8 órákor tüzijáték. *Szept. 17.* d. e. 9 órákor II. szőlészeti és borászati kongresszus, este 10 órákor mozgófényképek, este 8 órákor a budapesti, pozsonyi és kassai 34 ezred zenekarok hangversenye, virágcsata. *Szept. 18.* Gyümölcskiállítás, d. u. 2 órákor atletikai viadatok este 8 órákor velencei diszkivilágítás. *Szept. 19.* Gyümölcskiállítás, este 10 órákor mozgófényképek. *Szept. 20.* Gyümölcskiállítás, este 8 órákor velencei diszkivilágítás, nagy álarozos farsangi multság. *Szept. 21.* Kertészeti kongresszus, gyümölcskiállítás bezárása, este 6 órákor kiállítási sorsjegyek húzása. *Szept. 24.* Szőlőkiállítás, football-match, P. T. E. első csapata és egy bécsi csapat közt. *Szept. 26.* Szőlőkiállítás bezárása, nemzetközi ebkiállítás. *Szept. 27.* Nemzetközi ebkiállítás és nemzetközi műkorcsolya-verseny borzra és rókára. *Szept. 26—28.* nemzetközi ebkiállítás, football-match és a Cricket and Football-Club első csapata közt. A kiállítás területén minden nap d. e. 11-től 2-ig és este 5-től katonazene.

— **Halálozás.** Ottlyk József Máv. ellenőrt súlyos csapás érte, neje szül. revisnyei Revitzky Izabella, néh. *Revitzky* Pál volt esztergomi törvényszéki elnök leányának elhunytával. A szerencsétlen urasszony lakásán a múlt héten el-esett, agyrázkódást kapott és néhány nap alatt meghalt. Pénteken d. e. 10 órákor temették el a szab. kir. városi temető ravatalozó kápolnájából. Elhunyt, több esztergomi előkelő családot is gyászba borított. *Feigler* Apollónia, néh. *Feigler* János árvászéki volt elnök nővére, hosszas szenvedés után 64 éves korában elhunyt. Temetése tegnapelőtt volt nagy részvét mellett.

— **Vadásztársulat alakulása.** *Ludvig* Gyula főrendiházi tag, a m. kir. államvasutak elnökgazdátja elnöklete alatt *Budapest* „*Garamvölgyi vadásztársulat*„ czimen társulat alakult, melynek célja a kéméndi vasutállomás közelében fekvő vadászterületek kibérelése.

— **A bélai templom kegyuri joga.** Ezelőtt három évvel nagy feltűnést keltett a vármegye közigazgatási bizottságában, a bélai kegyuri templomon vitatott kegyuraság fennállása. A bizottság előadója a kegyuraság fennállását vitatta, a felebbezett alispáni határozat indoklásával szemben, azonban felfogását a bizottság tagjai közül csakis *Boltizár* József és dr. *Hulényi Győző* bizottsági tagok osztották; ennek ellenében azonban a bizottság nagy szótöbbséggel kimondotta, hogy a templom kegyuraság nincs. A vallás és a közoktatásügyi Miniszter, a m. kir. Curia meghallgatása után azonban a bizottság határozatát megváltoztatta és kimondotta, hogy az uradalmat a kegyuri jogok megilletik és a kegyuri kötelezettségek terhelik.

— **Keresztmegáldás.** Az újra épülő szent Orbán kápolna keresztje f. hó 8-án, Kisasszony ünnepén, d. u. 5 órákor fog megáldani és ünnepélyesen elhelyeztetni. A keresztmegáldást és beszterelést dr. *Fehér* Gyula udvari káplán, belvárosi plebános fogja eszközölni.

— **A dunamocsi vadászberlet.** A m. kir. közigazgatási bíróság ítéletileg jóváhagyta a Duna-Mocs község és ifj. *Rédly* Gyula primási uradalmi intéző közt, a vadászberletre vonatkozó szerződést és az alispánt a szerződés jóváhagyására kötelezte.

— **Megbízás.** A m. kir. igazságügyminis-ter *Szabó* János esztergomi kir. járásbírói joggyalornokot az ügyészi megbízott állandó helyettesévé kirendelte.

— **Lemondás.** *Kobak* István orsz. gyül. képviselő és *Hegy* Tivadar kir. tanácsos, megyebizottsági tagok lemondottak, a pozsonyi kiállításra kirendelt küldöttség vezetéséről és pedig: Előbbi mert Abbázában időzik, utóbbi pedig gyöngye egészségi állapotára hivatkozott, miért is a bizottság kénytelen lesz helyettük a küldöttség vezetésére mást felkérni.

— **Erdekes birkóverseny** lesz ma d. u. 5 órákor a tornaegyesület szigeti kert helyiségében, melyet *Wladimir* orosz birkó mester rendez, néhány fővárosi bajnok. A tornaegyesület, mely ez alkalomra kert helyiségét átengedte, az alábbi értesítéseket küldötte szét. **Értesítés!** Van szerencsénk értesíteni, miszerint *Wladimir*, a kolozsvári m. kir. *Ereencz* József és a budapesti egyetemi atletikai klub birkó mester f. hó 7-én (vasárnap) délután 5 órákor az esztergomi tornaegyesület által átengedett szigeti kert helyiségében (az uszoda átellenében) nemzetközi birkó versenyt rendez. A versenyben részt vesznek *Wladimir* orosz birkó mesteren kívül, *Schwarz* Arnold ausztriai, *Kolbek* Rezső németországi és *Waldapfel* Emil magyarországi bajnok-birkózók. A verseny eredménye felett a tornaegyesület kebeléből felkért 6 tagú bíráló bizottság fog dönteni. Az érdekes birkóverseny iránt előre is felhívjuk a n. é. hölgy és férfi közönség érdeklődését. **Helyárak:** I. hely: 2 korona. II. hely: 1 korona. Állóhely: 50 fillér. Diákjegy: 40 fillér. Jegyek előre válthatók: *Brutsky* Gyula úr díszmü kereskedésében. Az esztergomi Tornaegyesület. *Wladimir* legutóbb Ujvidéken rendezett birkózási versenyt, melyről a „Sport világ“ aug. 31-én megjelent száma ezeket írja. „Az újvidéki kerékpár egyet f. hó 10-án Szt. István napján, birkózási versenyt rendezett, melyben négy fővárosi hivatásos birkózó, *Weigand* János, *Kesselbach* Rudolf, *Korbély* Sándor és a fővárosban, mint birkózási tréner működő orosz *Wladimir* vett részt. A verseny győztese és a kiirt bajnoki cím nyertője, *Wladimir* volt, ki *Korbélyt* 8 percz, *Kesselbachot* 14 percz és *Weigandot* 18 percz alatt tette le szabályszerűen két vállra. — Amint most utólag értesülünk *Waldapfel* Emil a birkózásban, mivel legutóbbi verseny alkalmával oldalbordáit erősen megtapogatták (mondhatni benyomták) nem vehet részt. Helyette *Glücksthal* Miksa fog a porondra lépni.

— **Betörés.** *Rosenfeld* Sándor vasuti vendéglősnél f. hó 5-én éjjel eddig ismeretlen tettesek az ablakon át behatoltak a söntésbe, s onnét mintegy 40 korona értékű holmit elloptak. *Rosenfeld* reggel, midőn a vendéglőjét kinyitotta, észrevette a hiányt, s rögtön jelentést tett az esetről a rendőrségnek, a hol most erélyesen nyomoznak a tettesek után.

— **Öngyilkosság.** *Schwartz* Ferencz esztergomi magánzó f. hó 4-én a reggeli órákban a galagonyási dűlőben levő 168 számú présházában öngyilkossági szándékból kétszer magára lőtt. Az egyik golyó jobb halántékán, a másik jobb arc-csontján találta, de azonnal nem ölte meg, hanem úgy találtak rá a földön fekvő, nagy vértöcsében, iszonyu kínok közt hente-regve. Azonnal beszállították a kórházba, a hol 5-én reggel meghalt. — A 79 éves aggastyán egy írást hagyott hátra a rendőrkapitányhoz czimezve, a melyben megírja, hogy öngyilkosságot követ el, miután az életét meguntta. Együttal meghagyja, hogy ingó és ingatlan vagyonát *Torma* Jánosnének hagyja, a miért éveken át á olta és gondját viselte. — Hátrahagyott levelében *Schwartz* kérte a rendőrkapitányt, hogy felesége mellé temessék el. Tegnapelőtt temették el, utolsó kívánságához képest a felesége mellé, s most már ment lesz minden bajtól és szenvedéstől — mint hátrahagyott levelében írja — a melytől erőszakos módon szabadult meg.

— **Lopás.** *Polczér* János kályhássegéd neje jelentést tett a rendőrségnek, hogy mialatt ő *Pottyondy* Béla h. közjegyzőnél volt takarítani, valaki a konyhából elvitte 4 koronányi pénzét. A rendőrség vizsgálatot indított ez irányban s a tettesnek már nyomában van.

— **Belügyminiszteri figyelmeztetés.** A belügyminis-ter átíratott intézett az összes törvényhatóságokhoz, hogy a pittsburgi consulátus jelentése szerint, ott, egy volt consulátusi irnok névszerint *Ameisen* Arthur, nyilvános jegyző, egyesülve egy *Marsall*—*Petrovsky* Gusztáv nevű egyénnel, banküzletet, és jogi ügynökséget állított fel, hogy így az *Amerikába* vándorló magyarok körében klienseket szerezzen, hogy ezután őket kizsarolja és meg-

károsítsa, miéértis ez uton figyelmeztettetik minden érdekelt, hogy az illetőkre sem pénz, sem más értékes küldeményeket ne bizzanak, mert veszélyeztetve van.

— **Figyelmeztetés.** A pósthivatalok megfigyelései szerint, még mindig nagy számmal adnak postára oly leveleket, és levelező lapokat, a melyek nem a jelenleg érvényben levő, hanem a korona értékben való számítás behatárolta előtt érvényben volt díjszabás szerint, tehát elégtelenül vannak bérmentesítve. Ennek kellemetlen következménye az, hogy a pósta pótdíjat számít fel, s ha azt meg nem fizetik, a levelet mint nem kézbesíthetőt a feladási helyére küldi vissza. Ezen kellemetlenségtől a közönséget megkímélni óhajtván, felhívjuk a közönség figyelmét a jelenleg érvényben álló levélpósta tarifa leggyakrabban alkalmazást találó tételeire: A belföldre. Ausztrába: *Lichtensteinnal*: Bosznia Hercegovinába: a novibazári pasalikot kivéve: Németországba 20 grammig, Szerbiába és Montenegróba 15 grammig az egyszerű levelek díja 10 fillér, a levelezőlapoké 5 fillér, a többi külföldre a levelek díja 15 grammonként Svájcba 20 grammonként: 25 fillér, a levelezőlapoké 10 fillér. Ez a tarifa oly egyszerű, hogy azt nehézség nélkül bárki is könnyen emlékeztében tarthatja.

— **Borbélyok figyelmébe.** Ritka eset de így van, *Köbölkut* községének ez idő szerint nincsen *borbély*! A község tehát ez uton szólít fel bármely törekvő fiatal borbély mestert, hogy telepedjen le a községben, tisztességesen megkeresheti a kenyerét. Az új mestertől csak azt kívánják, hogy jó munkás legyen és lehetőleg kerülje a szesz italokat.

— **Esztergom népmozgalma.** A helybeli anyakönyvi hivatal kimutatása szerint a lefolyt hét (szombattól-szombatig) népmozgalma a következő:

Születtek: *Gábr* Etel r. k. férfi szabó leánya. — *Szabó* Gyula r. k. városi readőr fia. — *Tóth* Terézia r. k. földm. leánya. — *Szegény* Lajos r. k. urasági hajdu fia. — *Mészáros* Julianna. — *Maxikó* Anna r. k. cipész segéd leánya. *Schuck* Gizella r. k. máv. mozdonyvezető leánya. — *Takács* (—) r. k. földm. halvaszületett fia. — *Strak* Irma r. k. máv. váltóór leánya. — *Hegedűs* Rózalia r. k. földm. leánya.

Kihirdetés végett jelentettek: *Bóna* Mihály ev. ref. kocsis és *Brecska* Vilma r. k. háziocseléd Esztergom. — *Gubinyi* József r. k. napszámos Esztergom és *Szunyog* Verona r. k. háziocseléd Garam-Kövesd.

Házasságot kötöttek: *Szalai* Dávid r. k. kömivessegéd és *Englőner* Róza r. k. háziocseléd Esztergom.

Meghaltak: *Huibner* Béla r. k. 26 éves cipésesegéd (heveny-bél és gyomorlob). — *Kopcsányi* András r. k. 6 hónapos kocsis fia (gyermekaszály). — *Vozák* Béla r. k. 7 hónapos bognármester fia (bélhurut). — *Loch* János r. k. 53 éves aggokházbéli (végkimerülés). — *Özv. Kerekes* Mártonné szül. *Bábszki* Julianna r. k. 65 éves aggokházbéli (aggkór). — *Feigler* Apollónia r. k. 65 éves magánzó (kimerülés). — *Lenturai* Anna r. k. 1 hónapos, leánya (gyomor és bélhurut). — *Schwarz* Ferencz r. k. 78 éves magánzó (agyonlövés általi öngyilkosság.)

x Biztos gyógyhatás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfúvódásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll féle seidlitz porok“ használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll* A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállítótól Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerteráknban határozottan *Moll* A. készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő. (1)

x Pozsonyi mezőgazdaság kiállítás látogatóinak figyelmét egy különös látványosságra akarjuk felhívni és pedig *Dr. Schlesinger* Miksa vizgyógyintézete és sanatóriumára, a pompás pozsonyi hegység bejáratánál (Mély ut.). Mindenki, ki ezen példaintézetet látta, tökéletesen meg van győződve arról, hogy mi magyarok már nem vagyunk kénytelenek külföldi vizgyógyintézeteket látogatni.

x **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencs József keserűvíz* valameennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan *Ferencs József keserűvizet*.

x **Csodálatos** azon eredmény, melyet a t. hölgyek a Balassa-féle valódi angol *ugorkatej* használata által elérnek. Néhány nap után eltűnt az arczbőrről szeplőt, pattanást és egyéb bőrbajt, kisimítja a ráncokat és redőket, az arczbőrt üdév, finommá varázsolja. A párisi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is, mint Angolországban az összes szépitőszereket kiszorítja. 1 üveg ára 2 korona hozzá való valódi angol *ugorkaszappan* 1 kor. és *pouder* 1 kor. 20 fill. Postán küldi *Balassa K. gyógyszer-tára* Temesvár. Kapható minden gyógyszerárban.

x **Bányász zenekar a Fürdőben!!** Hétfőn délután, 4 $\frac{1}{2}$ órakor a „Fürdő“-szálloda kert-helyiségében nagy hangverseny lesz, a mely *alkalommal* a kiváló erőkből álló annavölgyi bányász zenekar fog játszani Fleischer Ferenc karmester vezetésével. A műsor a legjobb és legújabb darabokból lesz összeállítva. Felhívjuk a közönség figyelmét e hangversenyre annál is inkább, mert egy kitűnő és jól szervezett elsőrangú zenekar játékában lehet része.

SZEPIRODALMI CSARNOK.

Egy kis tévedés.

Az elnök: Ki fogom hallgatni az általános kérdésekre. Alljon egyenesen! Vegye ki a kezét a zsebéből!

A vádlott: Sajnálom, nem tehetem.

Az elnök: Miért?

A vádlott: Erre az egy kérdésre megtagadom a feleletet.

Az elnök: No ez már impertinencia!

A vádlott: Hiszen ha minden áron tudni akarják, megmondhatom az okát. A kabátomról hiányzik két gomb, ennél fogva zsebeimbe kell nyulnom, hogy a kabát két szárnyát összetartsam. Ha pedig netalán szétnyitnám szárnyait, meggyőződhetnék a tekintetes kir. törvénytörvényes, hogy gallér és manzetta van ugyan rajtam, de az ingnek csak a helye van meg.

Az elnök: Az már más! Mi a foglalkozása?

A vádlott: Ime a névjegyem:

Salamon Salamon

— elfogadó, kibocsátó és forgató —

Budapest.

Az elnök: Micsoda? Ezt ön foglalkozásának nevezi?

A vádlott: Természetesen. Tudva levő dolog, hogy a pénzintézetek a váltón három aláírást követelnek. A hitelt kérőnek két kezest kell állítania, akik közül egynek föltétlenül hitelképesnek kell lennie; Ez a másik én vagyok. Nagyon sok esetben meg van az egyik, de a másik hiányzik s ilyen esetekben én rendelkezésre állok néhány forintért.

Az elnök: És ebből megél?

A vádlott: No hát nem viszek olyan háztartást, mint pl. az elnök ur, nem öltözhetem olyan elegánsan, mint pl. az ügyész ur, de sokkal kényelmesebb a dolgom, mint pl. a diurnistáé.

Az elnök: Rettenetes sok váltója lehet forgalomba!

A vádlott: Az már bizonyos. Éppen a múlt hónapban irtam alá az ezredik forgatványt.

Az elnök (hirtelen): Hát ezt a váltót mikor irta alá?

A vádlott: Ezt: . . . Ezt . . . Tévedni tetszik. Nem irtam alá.

Az elnök: A vizsgálóbíró előtt beismerte. A vádlott: Tévedni tetszik. Engem a vizsgálóbíró ki sem hallgatot.

Az elnök: Enyje, enyje! Már minek tagad ilyeneket? Ime a jegyzőkönyv, amelyet aláírt, és a szakértők és három tanu is ön ellen bizonyítanak.

A vádlott: Tévedni tetszik: azok a tanuk nem bizonyíthatnak én ellenem semmit. Szegény ember vagyok, de tisztességes. Nem áltam még törvény előtt soha.

Az elnök: Talán azt is letagadja, hogy a

vádatározatba belenyugodott? Nem föllebbezte meg.

A vádlott: Ez már mégis sok! Alászolgája (Menni akar.)

Az elnök: Ha itt nem marad, fogházörököt hivatok.

A vádlott: Csak tessék! . . . Nem gondoltam, hogy a nagyságos ur így megszekirozhat valakit.

Az elnök: megáljon csak! Hátha tévedés van a dologban, Hol lakik ön?

A vádlott: Az Aréna-uton, 39/A. szám alatt.

Az elnök: Bocsánatot kérek, önnek igaza van. Az a Salamon, akivel dolgunk van az Aréna-uton, 39/B. szám alatt lakik.

A vádlott: Kedves kis tévedés! Ajánlom magamat,

Gutius.

Felelős szerkesztő és lapfőnököse: GERENDAY JÓZSEF

Helyettes szerkesztő: KAROSSA ÖDÖN.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Ezennel tudomására hozom Esztergom vármegye t. közönségének, hogy *Szurovi János* Nagyölvéd község h. és ideiglenes jegyzője és *Csomor Sándor* községi bíró ellen a vármegye nagys. alispánja, a tisztí főügyész ur véleményének meghallgatása után, a vizsgálatot az általam 7 hó előtt beadott súlyos panaszokat és vádak tartalmazó följelentés alapján elrendelte; s a vizsgálat megejtésére a járási főszolgabíró urat utasította.

Ezen panaszpontok között vannak: a jegyzőnek józanságára, a hivatalos teendők nagyfokú elhanyagolására, a felsőbb hatóságoknak hazug jelentésekkel félrevezetésére, továbbá a felektől jogtalanul szedett díjak megvizsgálására stb. stb. vonatkozó adatok. És ez a *Szurovi János* még máig is Nagyölvéd község első embere, és a nép közé saját magát feltölt apostol.

1902. szeptember 6.

Országgh Elek.

Nyilatkozat.*)

A „Szabadság“ című helyi lap f. é. aug. 27-én megjelent számában a hírek között „Barbárság“ vezérszó alatt rosszakaratu közlemény látott napvilágot, mely szerint a vármegye területén lévő egyik uradalmi birtokon a gazdatiszt, arató munkásait megkorbácsolni akarta, utóbb pedig az elől gyáván megszökve, a szegény munkást pedig vérebeikkel félholtra üldözte, mindezt persze a legkisebb ok nélkül, — pusztán uri gögéből.

A cikk írója tanácsosnak vélte az illető gazdatisztnek nevét tisztos félelemmel elhallgatni, amde mivel engem f. é. aug 13-án egyik aratómunkásom azért, mert azt, az áldott állapotban lévő feleségén elkövetett durva sértés miatt a többi aratók panaszára megfenyítettem, kaszájával megfenyegtetett, a fenti valótlán és rosszakaratu cikk segédelmével hire támadt, hogy az illető engem le is vágott.

Nem remélhetem, hogy a „Szabadság“ című lap sokszor hangoztatott pártatlansága és ugynevezett igazságszeretete folytán, az igazság és valódi tényállás közlése által tenné jóvá a mások becsületében való gyakori gázolást; mert hiszen minden, ami a méltányosság keretén belül van, ezen lap szellemi mértékét sajnos meg nem üti, míg elenben a válogatott durva sértések és rágalmak özöne úgy látszik erősen érdeklik azon különleges közérdekben utazó egyéneket, akik e lap hasábjairól tanulják a társadalmi tisztességet.

Ezért álljon itt azon jegyző könyv, mely *Vörös János* arató gazda ide vonatkozó vallomását tartalmazza, s amelynek valódiságát több szemtanu is megerősítheti, ha a „Szabadság“

*) Ezen rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a Szerk.

című lap véletlenül érdeklődnek igaz mondanása iránt, ahelyett, hogy mások becsületét bitang jószágoknak nézi és abban névtelenül rombol.

De ha üdvösebb a névtelenség sánczai mögött maradni, és csak sanda szemmel nézni a tiszta porondra, akkor csak maradjon ott, ezzel legalább hű marad multjához és legyen boldog azon reményében, hogy valaki majd el is hiszi, hogy egy arató munkásom elől megfutottam, — mint ahogy futottak és futnak némely névtelenül czikkező egyének,

Etter Gyula

prim. uradalmi intéző.

Jegyzőkönyv

felvétel Libádon, 1902. évi augusztus hó 31-én, a körjegyzői irodában, a község Elöljárósága által az alábbiak tárgyában.

Jelen voltak: Alulírottak.

Vörös János 39 éves nős róm. kath. vallású földmives kéméndi pusztai arató-gazda, a hozzá intézett kérdésekre előadja:

Folyó évi augusztus hó 13-án éppen mikor a 13-as számú táblában az aratás végzése után ebéd után pihenni akartunk, érkezett meg Szalai János felesége az ebéddel. Szalai János felesége késésén ingerült állapotban lévén, durva hangon ráírvált, hogy mért hozza oly későn az ebédet. Az asszony a késelem okául azt hozta fel, hogy miután kenyér a háznál nem volt, kénytelen volt először azután nézni ő maga, mert, mint határozottan emlékszem (ha te nem gondoskodik kenyérről, nekem kell azután néznie.) Az asszony e szavain Szalai János feldühödvé, az ételhordó fazékon levő tálat felragadva, az asszony halántékához vágta, mire ez összeesett és elájult. Az aratók felzudulva e durvaságon, Szalainak akartak esni, azonban az én felszólításomra az asszony élesztgetéséhez fogtak. Szalai János az asszony állapotát súlyosnak nem hitte, felélesztés közben egyre hangoztatta, hogy csak bolondozik az asszony, s tettei magát, majd felébresztés után hazaküldötte, azonban az asszony ké telen lévén felkelni, a tarlót csak az esti órákban hagyhatta el.

En a dolgot, az Intéző úrhoz menve, annak konyháján elmondottam, s azután kimenve a tarlóra, az 5. számú tábla zab aratásához fogtunk. Munka közben jött ki az Intéző úr úgy 5 $\frac{1}{2}$ óra tájban, s meglátva Szalait, kérdőre vonta, hogy milyen dolgot követett el feleségével, nem szégyenli-e magát.

Mire ő nagy hetykén, vállait vonogatva azt felelte, hogy a felesége fejéhez vágta a tálat, mert megharagította. Erre az Intéző ur Szalait figyelmeztette, hogy ha vele beszél, tisztességes hangon s illedelmesen beszéljen, a botjával bal lábászárára ütve figyelmeztette, hogy többet ilyen ne történjék, ezzel a szavakkal: kotródjék dolgára, a többi arató közé küldötte. — Erre Szalai hátra lépve, a kaszáját megragadva azt felelte: meg ne üssön többet a tekintetes ur, mert levágom a nyakát. Mire az Intéző úr egyike kezével Szalai válláról levéve a kaszát, én Szalait eltasztítottam, s a kaszát az Intéző urtól átvettem:

Szalai eltávozása után az Intéző ur hazamenve, csendörökökért küldött, kik a mint értesültem, az esetet a tényállás felvétele után a muzslai kir. járásbíróshoz bejelentették.

Megjegyzem még, hogy Szalait másnap az Intéző úr az én kéresemre, nehogy az osztokodásnál zavar legyen egedte vissza a tarlóra, kivéve a majorba belépnie nem szabad.

Felolvasva, helybenhagyva, aláíratott.

Ezek után az Intéző ur Szalai magaviseletén megbotránkoztatva, s étápalcájával néhányat ráhuzott, s a tarlóról kikergette. — Szalai egy ideig a tábla mellett áosorgott, majd szép nyugodtan haza sétált és másnap munkába állt.

A kérdésre kijelenti tovább, hogy az Intéző úrral ez alkalommal kutya nem volt, de vadászeben kívül más kutyája a pusztán sincsen.

Kuft.

Bellus István
jegyzőkönyvvezető.

Vörös János
arató-gazda.

Lévai Sándor
jegyző.

Káplóczy Károly
bíró.

Védjegy.

F E R E N C Z-

**PÁLINKA (sósorszesz.)
Vértess gyógyyszerész-féle**

használatban a leghatásosabb. Feltétlenül tisztasága következtében úgy külső mint belső használatra mindenkéltől legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyomoródszerre (massage). Kitiűnő sikerrel használják köszvény, csusz, meghűlések ellen, bémusások, ficzámoknál, gyulladás és keleténél továbbá a fejbőr erősítésére valamint a száj tisztítására; belsőleg gyomorgöres, rosszullét, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak s általában sokat gyatoglóknak nélkülözhetetlen. — Valódi csak a mellékelt védjegygyel. Egy üveg 30 fill. 1 és 2 korona. Kapható a gyógyszerárakban, drogueriákban és fűszerkereskedésekben Esztergomban: Jedlicska Rezső, Krausz Samu, Leitgeb János, Metz Sándor, Paulovits Géza, Vörös József és Willy József uraknál, általában ott, hol plakátok a fenti védjegygyel láthatók, valamint közvetlen

Vértess L. „Sas” gyógyszerárában
Lugoson.

A római, ostendei, londoni és párisi kiállításokon aranyéremmel, díszkereszttel és díszoklevéllel kitüntetve.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel. A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgöres, és gyomorhév, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A Moll” feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeivel legismereteseb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

Moll-féle gyermek szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegygyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által,

Bécs, I. Tuhlauben 9.

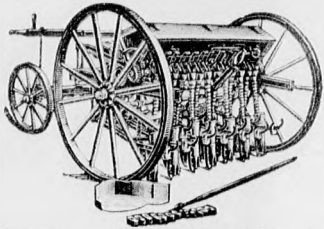
Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegygyel ellátott készítményeket kérni.

E. L. 1902. 7/IX.

Gyümölcs és szőlő sajtók, folytonosan ható kettőzettel és nyomerő szabályozóval. A munka képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál. **Hydraulikus sajtók.**

Szőlő és gyümölcs zúzó és bogyo morzsolók. Teljesen felszerelt szüretelő készülékek. Szőlő és gyümölcsörölők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalására, gyümölcs-vágó és hámozó gépek legújabb szerkezetű szabad. önműködő „SYPHONIA” gyümölcs szőlővessző permetezők.

A legjobb vetőgépek

Mayfart Ph. és társa legújabb szerkezetű „AGRICOLA” (to-

lővetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára váltókerekek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna- és szalmaprések-kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonavosták, tricurók, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak.

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárak, vasöntödék és vashámorművek

Bécs, II/1. Taborstrasse 71.

850 munkás.

Alap. 1872.

Kitiűntetve több mint 490 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek.

Kapható: KNAPP DAVID úrnál LÉVÁN.

szőlő ekék.

Napról-napra miudinkább
jótéteménynek
és szükségletnek bizonyul
minden családban a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé
használata.

Gondos háziasszony ne késlekedjek tovább ezt a jóízű és egészséges kávéitait bevezetni.

Tisztább pótkávé nem létezik, és nincsen jobb pottas a babkávé helyébe, a hol ez orvosilag tiltott.

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé csakis a „Kneipp páter” védjegyű eredeti csomagokban valódi. Nyitva mariegett, vagy másképen csomagolt maláta kávé soha sem

Kathreiner.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZET POZSONY
ÉS SANATORIUM (Cottage)
 Gyönyörű hegyi fekvésben, portmentes és széltili védtelt, 200 kilométernél több, jól épült, repényes hegyi utak. Szigorúan individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb, kényelmes. Kitűnő ellátás, másfél évtől kezdve. Egész éven át nyitva. Prospektust és felvilágosítást küld. AZ IGAZGATÓSÁG.

Általánosan tudott dolog, hogy a szépség előérése és tartása a legkínzóbb és legbiztosabb a **FÜLDES-FEL-**
MARGIT KRÉM
 Ár: 2 kor., kis tégely 1 kor., szappan 70 fillér, puder 1.20 kor.
 Készítő: FÜLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.
 Kapható minden gyógyszerárban.

OSAN
 a legkedveltebb és leggyorsabb hajfestő szer
 A szájak és fogaknak tegelegjobb az **OSAN**
 a legjobb és leggyorsabb szepítő-szer.
ROZSATEJ
 Főszékhely: CZERNY J. ANTON, Bécs, X. III. Carl. Ludwigstr. 6

PLATSCHEK VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruhaza
 Budapest, IV., Központi Városház.

Párisi kiállítás: arany érem!
FERNOLENDT
 Cipőfénymaz, legjobb fénymaz a világon. a cipőnek gyorsan sötét-fekete fényt ad és a bőrt is tartósra teszi.
 Alapítatott 1832. - Gyári raktár: Bécs, I., Schulerstrasse 21. - Mindenütt kapható

SCHWANHÄUSSER irodai cikkek
 RENDET TARTANAK - IDŐT TAKARITANAK
 képes érjegyzék ingyen és bérmentve.
SCHWANHÄUSSER, BÉCS, I., Johannesgasse 2.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR
 (ORTHOPAEDIAI MŰINTÉZET)
 Budapest, VII., Kerepesi-ut 32. (a Rokus-kórházzal szemben.)
 Sérvtűk, műlábak, műkezek, haskók, stb. Orvos-sebeszeti műszerek, kötszerek, betegápolást cikkek.
 Gummi és balhótyag talonlevegészek
 Árjegyzék cirt oritekban ingyen.

PFAU COGNAC LEGJOBB

Vérgyógyítás - Hemopatia
 Feltalálója és egyedüli képviselője
Dr. KOVÁCS J. egyet. orvost.
 Budapest, V., Váci-körút 18.
 ismertető füzet 1 kor bérmentve

28 ÉV ÓTA!
 AZ ELISMERT LEGJOBB
 MAGYAK BESZERZÉSI
 FORRASA
MAUTHNER ÖDÖN
 BUDAPEST
 CS. ÉS KIR. UDVARI MAGKERESKEDÉSE
 ANDRÁSSY-ÚT 23. sz.
 és ROTTENBILLER-UTCA 33.
 KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

HOTEL-PARIS SZALODA
 Szálloda: SIMON PÁL.
 BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRÚT 23.
 100 szoba 1 frtól feljebb kiszolgálással együtt.
 Fűrdők: elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Vilamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok felé.
 HIRDETÉSEKET * REKLAMOKAT szakszerűen, pontosan és legelőcsöbben közöltet az összes lapokban az
ÁLTALANOS TUDOSÍTÓ
 hirdetési osztálya
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos LEOPOLD GYULA, szerkesztő

Mi helybeliek Budapesten a
NEW-YORK kávéházban (Erzsébet-körút 9-11.)
 találkozunk.
 Estéknént honvédeknek.

MAGYAR TURISTA-TAPASZ
 tyukszem, bőrkereg és bőrkeményedés ellen
 legjobb és legbiztosabb szer. - Egy tekerca ára 80 fillér.
 1 kor. beutalása után bérmentve küldi az egyedüli készítő:
VÖRÖSKERESZT GYÓGYSZERTÁR
 Budapest, VI., Andrásy-ut 84.
 Kapható gyógyszerárban és drogueriákban.

The Freshams
 Éleltápláló társaság
 Magyarországon működik 1865 óta.
 Igazgatóság a társulgi saját palotájában
 Budapest, Terenz-Jozsef-ter 5/b.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
 téli és nyári gyógyhely
 BUDAPESTEN.
 Előrangú kénes hővízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, kádfürdőkkel, - 200 kényelmes lakosztóval.
 Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

SZABADALMAKAT ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
 BUDAPEST, VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 17.
 FELVILÁGOSÍTÁS DÍJTALAN
 Dr. Kovács Kézipasztá Kárpáti Ibolya-illat
 csakis félholdalaku védjeggyel váltó, 3 nap alatt minden kezét gyöngödé és fahéj aromával.
 Egy Tégely 1.20 k. Hozzávaló szappan 1 kor.
 Fő- és széküldési raktár: Dr. KOVÁCS ERNŐ gyógy- és illatszertára, Budapest, VI., Gyár-utca 17. szám.
 Megjelent TOILETTE TITKOK! Kiván ingyen és bérmentve

JENCS-féle
MAGYAR RESTITUTIÓS-FLUID
 lovak és szarvasmarháknak
 Az állatok izomerejét fokozza, kitaróvá, erősé teszi, megerősíti a lábak merev bennülését, az intágulást s az u. n. pókósodást. - Ár 2 korona. Postán 2.60 kor. beküldése után bérmentve küldi.
JENCS VILMOS gyógyszerára
 BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZ.

Az összes létező és bárhol hirdetett gyógyszerek megrendelhetők **ZOLTÁN BELA** gyógyszerárban, Budapest Szabadságtér és Sétány-utca sarok

A legjobb órákat legszolidabb és legdivatosabb ékszereket
RÉSZLETFIZETÉSRE
 szigorúan szabott árakon szállítja Magyarországra s nembe első és legnagyobb üzlete
BRAWSWETTER JANOS kronométer-óras zEGEDEN
 Árjegyzék 2000 kóppel ingyen és bérmentve.

LE DÉLICE
„Le Délice“
 legjobb Vergé cigarettapapír, legkedveltebb Vergé szivarkahüvely.
 Egyszer meggyújtva, a cigarettá a nélkül, hogy kialudna, egész végig ég.
 Mindenütt kapható.

Különlegességi gyártmányok
Szivattyúk és Mérlegek
 mindenféle mindenféle
 1. Alfischg. 14. GARVENS W., BÉCS, I. Schwarzenbergstr. 6.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Érdemesek a nagy sikerrel hazatértek
KOSZMÉNY-ÉS-GSZUZ ELLEN
 AKACIA-puder 1 kor., AKACIA-arokróm 2 kor.,
 Kiváló arcszépítő készítmények.
 Kaphatók a gyógyszerárakban.
 Ár 1 korona.
KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Kálvin-ter.
 Főraktár: **KORONA GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-ter.

SANTAL EGGER
 Leghíresebb oroszok által ajánlott szer a felfalásd bántalmánál. - Feltalálása teszi a Copavát és Uhtebát. - Főhímnája gyere és hirtus halastana cső, hólyag és vesebántalmánál a külföldi szerkeket. - Oskt a tórv. védelmi ártásért. - Védjeggyel váltó! Kapható az ország minden gyógyszerárában. Ár 3 korona.
 Vidégre 3 kor. 40 fill. előleges beküldése után bérmentve küldi a **NADOR-GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, VI., Váci-körút 17.